

De professionele mens

Maarn

6 juni 2007

Jos van der Lans

WERKEN MET PASSIE

Beroepseer

Trots

Plezier

persoon-organisatie

professionele autonomie
wie beslist waarover

Conclusie:

De organisatie is de professionele mens
de baas geworden

VERVREEMDING

eigen geschiedenis

- Paplepel → iets willen = iets doen
- Model Professionaliteit
- Model soort journalistiek
- waarnemen / proeven / kijken / er zijn
- institutionele introvertie
- ook: de *Volkskrant*
- zzp'er

FRONTPROFESSIONALITEIT

- Hoe komt het dat we dat niet van nature doen?
- Hoe komt het dat professionele publieke organisaties de neiging hebben om in zichzelf te keren?

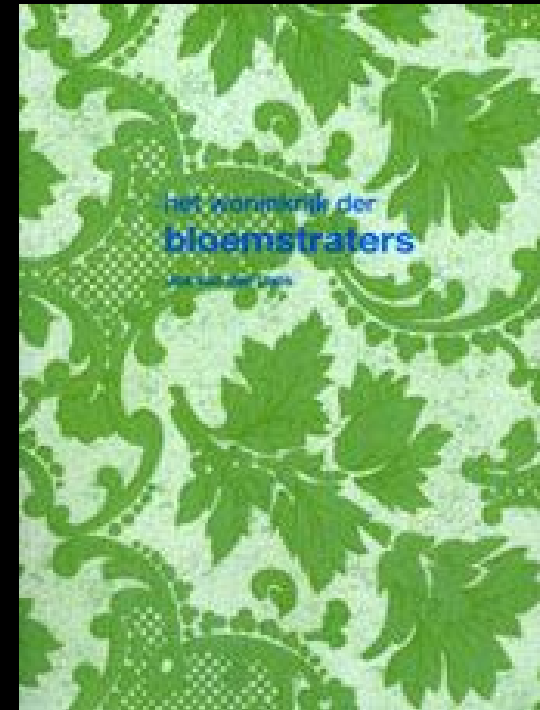
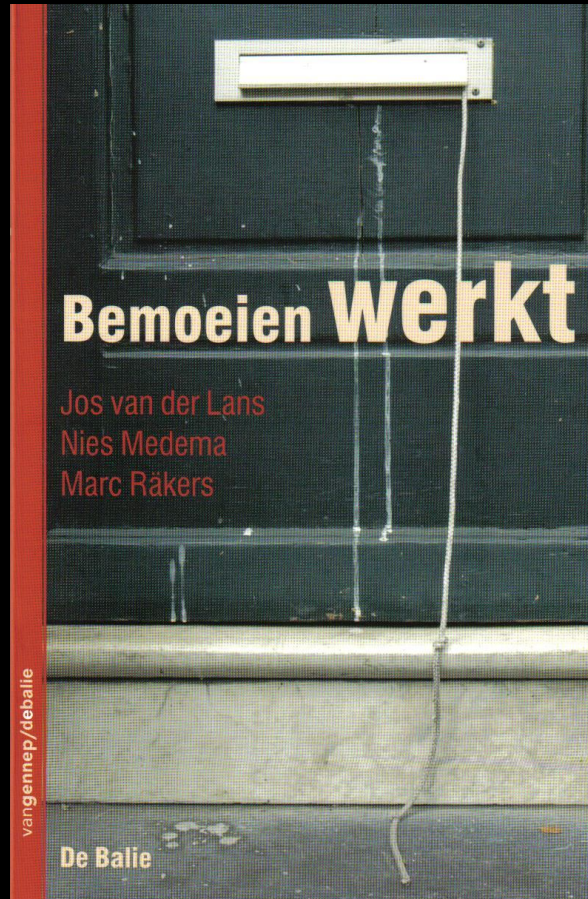
NEDERLANDSE CULTUUR

TYPISCHE VORM VAN MODERNISERING

Jos van der Lans Koning Burger

Nederland als zelfbedieningszaak

Augustus

professionele mentaliteiten

- tot 1960/65 ER BOVEN OP
- tot 1980/85 ER NAAST
- tot 2005 ER VANDAAN
- na 2005 .....

1945 – 1965

ER BOVENOP

MAATSCHAPPELIJK DECORUM

- **BESCHAVINGSOFFENSIEF / VERSTEDELIJING**
- **ONMAATSCHAPPELIJKHEIDSBESTRIJDING**
- **VERZUILING**
- **WEDEROPBOUW**
- **ONTLUIKENDE VERZORGINGSSTAAT**

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- **REGENTESK / HIERARCHISCH**
- **PATERNALISTISCH**
- **OP ZOEK NAAR METHODIEKEN**

Jaren 60: de wereld op zijn kop

WELVAARTSEXPLOSIË

DOORBRAAK NIEUWE GENERATIE

GRENSVERLEGGEND

GEESTVERRUIMEND

Lof der onaangepastheid (1961 + 1967)

Normalisering van het abnormale

Romantisering van de afwijking

AMSTERDAM MERS
LUISTER NIET NAAR DE MET HET KAPITAAL
KOLLABORERENDE
Hilversumse radio, maar naar de vrye maagd:
225 mtr middengolf
KOM NAAR HET SPUI BELEGER DE BELEGERAARS!

COLL 1150

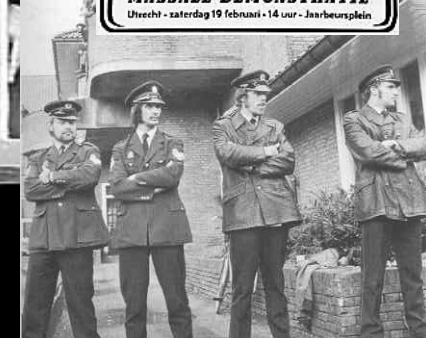
VROUW
Rijs weigen Bull
(BESLIS)
MASSALE DEMONSTRATIE
Utrecht - zaterdag 19 februari - 14 uur - Jaarbeursplein

COLL 1150

SANEREN - DEPORTEREN
SPECULEREN

COLL 1150

Bond van WetsOvertreders (BWO)

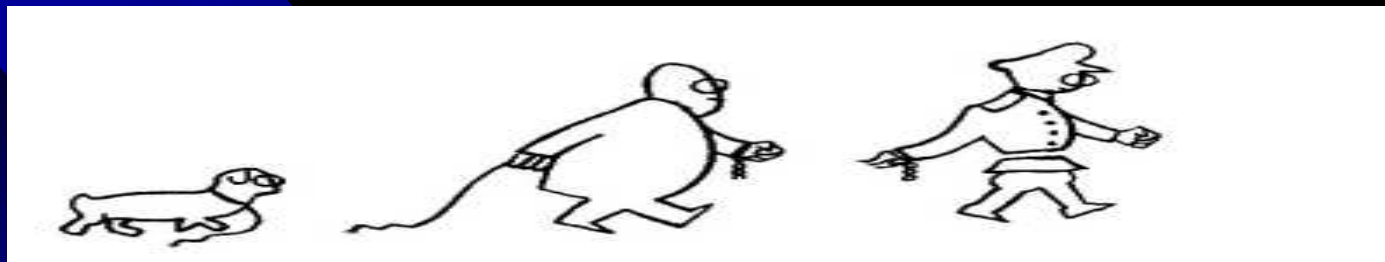
afdeling Nijmegen

1965 – 1985 ER NAAST

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- Horizontaal / gelijkheid / gelijkwaardigheid (je/jij-en)
- Anti-autoritair / anti-paternalistisch
- Solidariserend
- Vermaatschappelijking / normalisering

De markt van welzijn en geluk (1980)

- Aanbod bepaalt vraag
- Professionals scheppen hun eigen werk
- Gevolg: paternalisme-syndroom en het geiten-wollen-sokken-syndroom

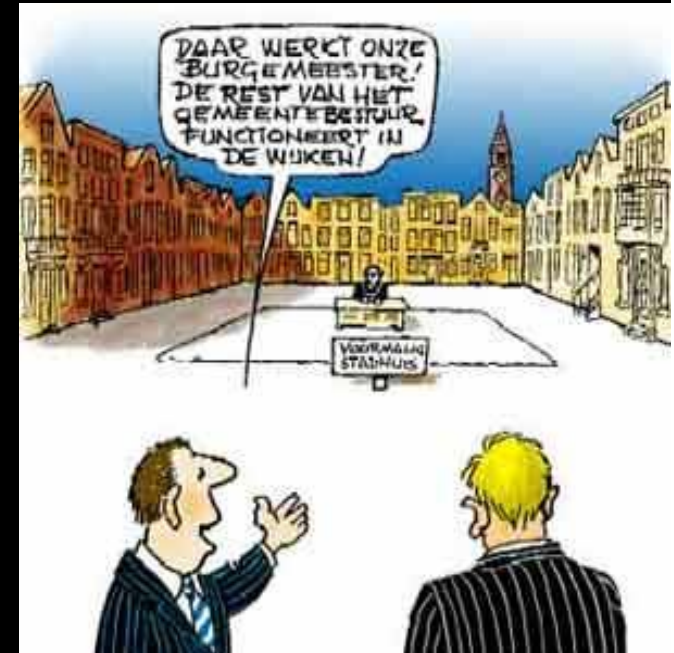

Moderne professionals

- Van bemoeizuchtig naar afwachtend
- Van aanbodgestuurd naar vraaggestuurd
- Van dwingend naar privacy-respecterend
- Van outreachend naar officebased
- Van leefwereld-georiënteerd naar systeemwereld
- Van intuïtiegestuurd naar protocol/productgestuurd
- Van persoonlijke passie naar organisatorische professionaliteit

BELEIDSWOORDEN overheid

- Decentralisatie
- Overheid op afstand
- Kerntaken – uitbesteden - marktwerking
- Van aanbodsturing naar vraagsturing
- Efficiency (opschaling) - prestatieafspraken
- Burgers centraal

1985 – 2005 ER VANDAAN

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

- HET INITIATIEF LIGT BIJ DE (GEMOTIVEERDE) KLANT
- TERUGTREKKEN IN ORGANISATIES
- VERZAKELIJKING / MANAGEMENT / ORGANISATIES
- PROFESSIONELE ONDERSCHIKKING
- BUREAUCRATISCH-BEDRIJFSMATIGE LOGICA
- GEMANKEERD PROFESSIONEEL ZELFBEWUSTZIJN

SYSTEMWERELD GEORIENTEERD

FRONTVERWAARLOZING

- Blauw op straat
- Huurophalen corporaties
- Huisbezoek jeugdzorg
- Verpleegwerk / Thuiszorg
- Veldwerk / onderzoekswerk
- Junioren / senioren systemen
- Bewaken in de gevangenissen

Systemwereldorientatie

Nieuwe kentering

Jaap Peters & Judith Pouw
Intensieve Menshouderij
Hoe Kwaliteit
oplost in rationaliteit

www.uit-tips.nl

Bewijzen van goede dienstverlening (2005)

Kritiek op beheersingsdrang

Cijferfetichisme en
verantwoordingsoverdaad

Cultuur van het wantrouwen

Schaalvergroting en marktwerking

Aandacht voor professionals

Pleidooi voor frontprofessionaliteit

NIEUWE FASE: ER OP AF!

- tot 1960/65   ER BOVEN OP
vertrouwen verplicht
- tot 1980/85   ER NAAST
vertrouwen vanzelfsprekend
- tot 2005   ER VANDAAN
vertrouwen verondersteld
- na 2005   ER OP AF
vertrouwen verwerven / winnen

2005 - 2025 ER OP AF

PROFESSIONELE STIJLKENMERKEN

Nieuwe professionals zijn:

- Trots op hun vak
- Bureaucratiebestendig
- LEEFWERELD GEORIENTEERD
- Kunnen differentieren / improviseren
(*one size does not fit all*)
- Vragen ruimte / zijn zelfbewust
- Zoeken naar functionele en actieve verantwoording
- Vinden hun professie belangrijker dan hun CAO

Home

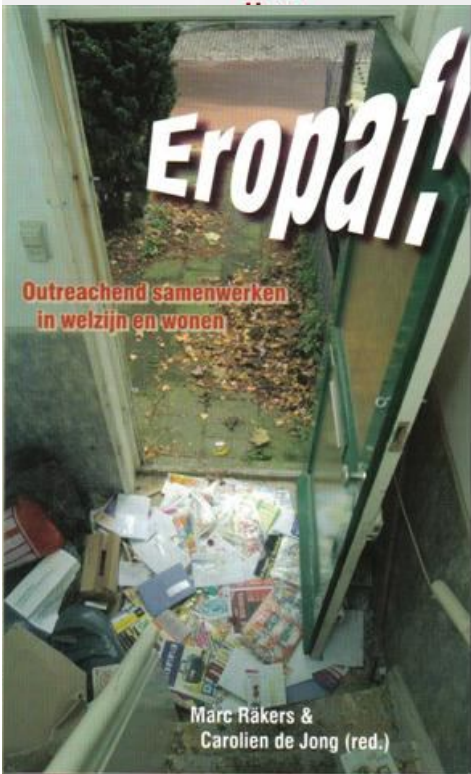
Gemeente Amsterdam
Stadsdeel Slotervaart
 Sociaal Investeringsplan Overtoomse Veld

Investeren in Mensen

Drs. Angelique Rondagh
 Projectleider SIP

Telefoon 020 411 4735   Piet Mondriaanstraat 133
 Mobiel 06 2554 6764   1061 TR Amsterdam
 Fax 020 411 4737

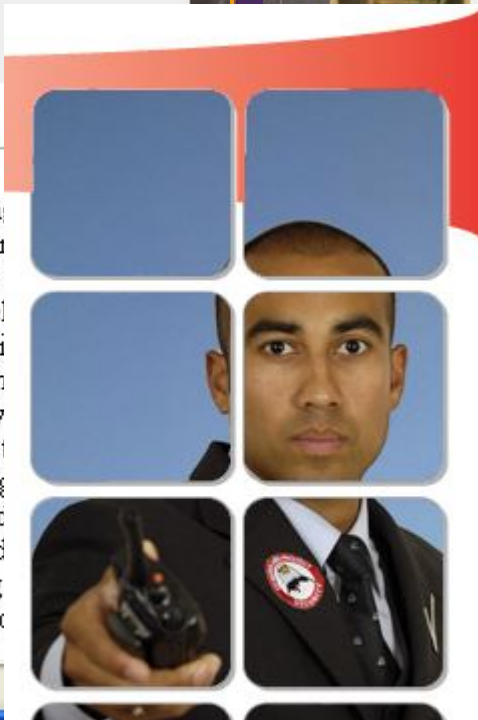
a.rondagh@slotervaart.amsterdam.nl / sip@slotervaart.amsterdam.nl
 www.slotervaart.amsterdam.nl

...entie

werk

...oogt een versnellin
 ...sen alle denkbare pa
 ... Het netwerk levert
 ...ussen wetenschappel
 ...ecten in binnen en bui
 ...n ontwikkelt banden r
 ...reiken over wat er w
 ...ren om outreachend
 ...ds groter wordende g
 ...er maken en anderzijc
 ...getoond mogen word
 ...d die soms aanwezig
 ...nvulling te geven, zo
 ...enseer

Nieuw

- Nieuwsbrief Eropaf 01-2007
- Verlag Eropaf-conferentie

Extra

- Vragen?
- Contact
- Links
- Database
- Nieuwsbrieven

Nieuwsbrief

Naam

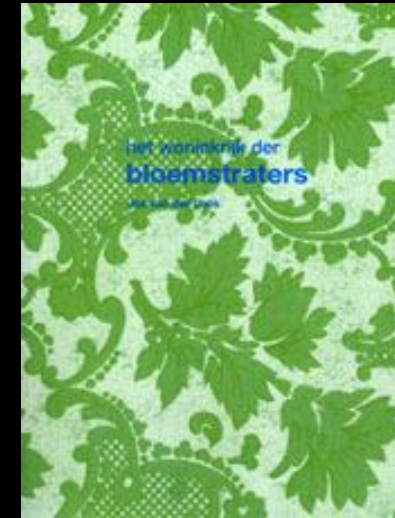
E-mail

Inschrijven
 Uitschrijven

Verzend

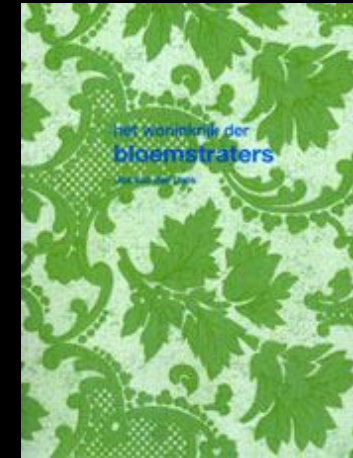
Woninkrijk

- Statische kennis
- Administratieve uniformering
- Formaliteiten eerst – brieven in plaats van telefoontje
- Wachten op zelfredzaamheid
- Geen plek voor kleine kennis (onderhoudswerk/buurtconciërge uitbesteed, geen front)
- Vrees voor frontprofessionaliteit

De andere kant op denken

- Van problemen naar potenties / mogelijkheden
- Van groot(schalig) naar klein(schalig)
- Van uniforme onverschilligheid naar betrokken wederkerigheid
- van administratieve (afstandelijke) naar persoonlijke (directe) omgangsvormen
- Van statistisch kennismanagement naar levend kennismanagement

Wat kun je als prof doen?

- Zzp'er
- kDOEPS – andere termen, andere ordening
- Functionele verantwoording
- Aantrekkelijk enthousiasme
- Dubbel denken persoon-organisatie
- Initiatief nemen - handelen

www.josvdlans.nl

 <p>Koning Burger</p>	 <p>JOS VAN DER LANS JOURNALIST - POLITICUS</p>	
 <p>commentaar & recensies</p>	 <p>zoeken</p>	 <p>www.eenandernederland.nl</p>
 <p>journalist/publicist</p>	 <p>curriculum vitae</p>	 <p>groenlinks politicus</p>
 <p>contact</p>	 <p>weblog</p>	 <p>boeken</p>
 <p>links</p>	 <p>eerste kamer</p>	 <p>site-info</p>